

El municipalisme de CiU i PSC, cara a cara

Els alcaldes de Cornellà de Llobregat, Antoni Balmón (PSC), i de Sant Cugat del Vallès, Lluís Recoder (CiU), parlen dels efectes de la crisi als municipis, les conseqüències dels casos de corrupció (Palau i Pretòria), la retallada de l'Estatut al Constitucional i la improbable sociovergència.

Després del finançament autonòmic, semblava que s'aprovaria un model de finançament local, però això no ha passat. En canvi, el govern de Rodríguez Zapatero demana dels ajuntaments que retallin els sous dels funcionaris i que no demanin crèdits el 2011. Us sembla bé?

—LLUÍS RECODER: El fet que el debat del finançament local quedés aturat no és tan dolent perquè, en un context de crisi econòmica, és millor que no es faci. En un moment de crisi, no crec que l'estat o les autonomies estiguin disposades a cedir part dels seus ingressos en benefici dels ajuntaments. M'estimaria més que una llei com aquesta s'hagués fet quan hi havia bonança econòmica. Ara potser que esperem.

La prohibició de demanar crèdits és una mesura que, com algunes altres —la retallada de sous, per exemple— haurien estat evitables si fa tres o quatre anys el govern de l'estat s'hagués posat a fer la feina per enfrontar-se a la crisi, en comptes d'aclucar-se d'ulls. Ara hi hauria una legitimitat més gran per a demanar austeritat a treballadors públics, pensionistes, etc. En aquest moment al govern li falta capacitat de lideratge i convicció.

Quant a la retallada de crèdit, és una mesura improvisada —ja ho vam veure en el canvi d'opinió de l'un dia per l'altre— que genera una injustícia perquè tracta tots els ajuntaments de la mateixa manera: no és igual un ajunta-

ment que ha fet els deures que un altre que no els ha fets. Hauria estat millor una mesura que ens limités la capacitat d'endeutament, que ara és fins el 110% i es podria fixar en el 80%. Entendria millor això que una mesura discriminatòria.

—ANTONI BALMÓN: Comparteixo que no és el moment de fer una llei de finançament local ni tampoc una llei que amplii les competències dels ajuntaments. Sí que calen mesures del govern de l'estat per a evitar que el 2011 sigui un any amb molts problemes de tresoreria i despesa corrent a molts municipis.

Han de sortir iniciatives que permetin als ajuntaments de tenir una mica d'oxigen. El deute dels municipis és relativament petit, de 35.000 milions: dins d'allò que representa el dèficit públic no significa gaire. Però és més fàcil de posar-se contra 1.500 municipis que contra disset comunitats autònomes i dir que qui fa malament la feina són els ajuntaments. És fals. Els responsables del Ministeri d'Economia s'equivoquen, i sempre s'han equivocat quan han pensat que el món local gasta diners de manera frívola. El món local gasta diners molt a prop de la gent per fer coses que signifiquen, moltes vegades, un canvi radical en la vida de les nostres ciutats. La decisió primera de prohibir els crèdits immediatament va ser un error per culpa de no haver entès com funcionen els municipis. Crec que, per al 2011, també

haurien de rectificar: no es poden tractar tots els ajuntaments de la mateixa manera. N'hi ha que estan pendents de projectes d'inversió que són compromesos ja amb fons europeus, amb la llei de barris, etcètera, i han de buscar una fórmula de finançament...

—LL. RECODER: ...perquè si no poden aportar els calés, perdran l'altra part, els fons europeus, per exemple.

—A. BALMÓN: Evidentment. Això és complicat. Som conscients que la gestió de la situació és complicada i tots hem de fer un esforç, però també voldríem saber per on aniran els trets.

—Hi ha un aspecte que afecta la credibilitat del sector públic i dels polítics: els casos de corrupció que han aparegut últimament, que, a més, afecta gent dels vostres partits, com ara Bartomeu Muñoz i Luis García, del PSC, i Macià Alavedra i Lluís Prenafeta, de Convergència, tots quatre implicats en la trama Pretòria. El diari *El Periódico*, fins i tot, titulava "Vergonya sociovergent". Com s'ha de reaccionar?

—A. BALMÓN: Són fets que generen desconfiança. Nosaltres no prenem les decisions en un despatx entre un empresari i un alcalde. Les decisions es prenen de forma pública i fiscalitzada i la contractació d'obres resta subjecta a una legislació que cada dia és més estricta. Això és com el codi de circulació. Tots sabem que no es pot passar un semàfor en vermell, però hi ha gent que se'l passa. El codi no ho pot evitar. La cosa evident és que ells no han pogut fer servir cap sistema legal per poder legitimar les seves presumptes corrupcions. En tot moment han hagut de saltar-se les lleis. En aquest país tenim un sistema jurídic molt sòlid per a aturar aquests fets. Qui no fa cas de la legislació, l'agafen. La cosa important és que el sistema ha funcionat. Les converses demostren una forma de funcionar que no practiquem la majoria d'ajuntaments, ni el meu ni el seu [assenyala Lluís Recoder]. No-

JORDI PLAY

saltres no podem contractar l'empresa que més ens agradi. Tot i que, també us ho dic, tant de bo ho poguéssim fer, de vegades. Hi ha hagut vegades que ha guanyat l'adjudicació una empresa que sabíem que ho faria malament. I ha passat. Però no pots fer-hi res perquè ha guanyat el concurs.

Un codi ètic no salvaguarda ni protegeix de gent que es vulgui saltar la llei. Aquí la majoria de gent que ens dediquem a la política som honestos en la nostra manera de funcionar, en la nostra manera de prendre decisions. Això a banda, la gent ha de saber que jo m'he de reunir amb empresaris; he de parlar amb tothom qui vulgui fer inversions a

Balmón (PSC): “El ministeri hauria de rectificar la decisió de prohibir de demanar crèdits”

la nostra ciutat. I això no vol dir posarse d'acord per a corrupteles.

—LL. RECODER: Estic d'acord que això fa molt de mal. No fa gaire que l'abat de Montserrat va dir, referint-se a la corrupció política: “Fa més soroll un arbre que cau que tot el bosc, que creix silenciosament.” Però jo que, com l'Antoni, fa anys que sóc alcalde, conec molta gent que treballa molt pel seu poble, per la seva ciutat, amb compromís, amb ideals, i que hi passa moltíssimes hores —tot i que no puc dir que hagin renunciat a res, perquè fan allò que han triat i els agrada. Aquesta és la immensa majoria que hi ha treballant a tots els partits. No m'agrada gens aquesta situació, és clar. Em sap molt greu llegir les coses, m'indigna —com pot indignar molts ciutadans—, però hi veig una part positiva: els han enxampats; el qui la fa l'acaba pagant. Això també ho han de valorar els ciutadans. Cada vegada el nostre sistema té més elements per a agafar aquesta gent.

—En el cas concret de la reacció política pel cas de corrupció, s'ha

constituït una comissió d'investigació al Parlament sobre el cas Palau, però no sobre el cas Pretòria. Com ho valoreu?

—LL. RECODER: Pensem que la comissió d'investigació pel cas Palau no es pot separar del fet que som al final de la legislatura i s'acosten eleccions. És una comissió que s'organitza des del tripartit contra el principal partit de l'oposició. Això no té precedents. Però si fem la comissió, ampliem-la també a més casos que preocupen, com el cas Pretòria. Si aquesta comissió s'intenta utilitzar descaradament per posar en compromís CiU, això es notarà. I, al capdavall, ho ha d'aclarir la justícia,

Recoder (CiU): “La part positiva és que els han enxampats [els corruptes]; el qui la fa la paga”

JORDI PUJOL

“Quan es parla de l'encaix de Catalunya amb Espanya, el PSC és el que el representa més bé. Nosaltres, amb el PSOE, representem la pluralitat del territori”

que té més eines que no el Parlament per aclarir-ho. Si s'utilitza políticament la comissió contribuiran encara més al descrèdit del sistema, que ja està tocat.

—A. BALMÓN. Això és un exemple que no es parla prou de política. Aquesta comissió no és per parlar de política...

—Vós no l'hauríeu constituïda?

—A. BALMÓN: Tothom sap les diverses sensibilitats que hi havia al tripartit sobre aquesta qüestió...

—L. RECODER: Però vosaltres vau votar a favor de la constitució d'aquesta comissió...

—A. BALMÓN: Evidentment, perquè no s'hauria entès que hi estiguéssim en contra. Jo tinc les responsabilitats que tinc dins el meu partit. Però hem de deixar que la justícia treballi i asseynali responsables. A partir d'aquí, si s'han de demanar responsabilitats polítiques, ja es farà. Aquesta decisió de fer la comissió pot ser mal interpretada i per això ens distància un cop més de l'opinió pública.

—Una altra amenaça sobre la credibilitat del sistema actual és el blocatge de l'Estatut al Tribunal Constitucional espanyol. Com valoreu les reaccions que veiem des de Catalunya i quina creieu que ha de ser la resposta final? Com s'ha d'actuar des de Catalunya?

—L. RECODER: Ara hem pres una

direcció, amb un suport molt ampli del Parlament, perquè no sigui aquest Constitucional que dicti sentència. Jo crec que aquest tribunal no hauria de poder sentenciar. S'ha desprestigiada i no tan sols perquè no se n'ha fet la renovació: la llei orgànica del TC diu que les deliberacions han de ser confidencials i aquí han sortit les decisions, contradiccions, ara n'hi ha un del *trio de la Maestranza* que redacta una proposta... Això és molt poc seriós. És un dels pilars del sistema constitucional. PP i PSOE haurien de ser els primers a tornar la situació als seus termes justos i buscar un represtigiament de les institucions.

—A. BALMÓN: Jo comparteixo això que diu, començant pel final: em preocupa aquesta manca de legitimitat per part d'institucions estatals. Em preocupa perquè afebleix el país, el nostre funcionament. S'ha de valorar molt positivament el consens que s'ha creat a Catalunya per defensar el nostre Estatut i, ara, les iniciatives per la renovació del Tribunal Constitucional. El TC no té la legitimitat ni jurídica ni ètica per a fer un dictamen sobre aquest Estatut.

—El TC ha dit que sí que són competents i treballen article per article per enllestir la sentència. Allò que és molt evident a Catalunya no sembla ser-ho a Espanya. O bé teniu *inputs* que realment és possible aquesta renovació?

—L. RECODER: Penso que hi ha una part important del món polític i que lidera opinió a l'estat que no és prou conscient de què passa. Això que, des de Catalunya, se n'ha dit *desafecció* ho valoren com un mal menor amb el qual poden conviure perfectament. La classe política hauria d'estar a l'altura de les circumstàncies, per la reacció que pot provocar tot plegat.

Jo no sé què passarà ni on arribarà, però puc analitzar què passa a casa nostra: jo represento una certa manera de pensar dins de Catalunya, una part del catalanisme polític que va apostar per aixecar un estat on Catalunya es pogués sentir còmoda, dins la línia majoritària que havíem mantingut (la Lliga, Solidaritat Catalana, Esquerra Republicana a la República...), i en aquest moment ens demanem si això ha valgut la pena. Ens demanem si hem de continuar per la via de la construcció o hem de prendre una altra línia, que no veiem gaire clar quina és: hi ha cants de sirena d'*anem nosaltres sols* que també susciten dubtes estratègics —i ara no dubto de la supervivència de Catalunya: sé que ens en sortiríem perfectament amb un estat propi.

—Compartiu, senyor Balmón, aquesta percepció que la *desafecció* —de la qual va parlar el president Montilla— pot dur a fer evident que el camí del catalanisme s'ha equivocat?

—No, jo crec que hi ha d'haver una intel·ligència més col·lectiva. L'època d'Aznar va ser dura, en aquest sentit, perquè hi va haver un retrocés sobre allò que havíem aconseguit. Quan arriba Rodríguez Zapatero al govern s'obre una nova via de reflexió sobre l'estat de les autonomies. Fruit d'això és l'aprovació de molts nous estatuts d'autonomia, no tan sols del català. Però amb una oposició política molt dura de la dreta espanyola, i això ens ha posat entrebancs. Per la gent que té clar el nostre encaix de Catalunya amb Espanya, cadascú amb els seus matisos, les dues forces principals del país podem posar-nos d'acord en allò que és essencial.

Segons què passi amb la sentència, sabem que hi ha coses que es poden trencar. Si és una sentència política sobre conceptes com la llengua o el

terme *nació*, que afecten allò a què nosaltres no podem renunciar, crearà una situació complicada.

I si la dreta espanyola torna a arribar al govern aprofitant els rèdits electorals de fer una oposició tan dura contra l'Estatut, caldrà veure com són les nostres posicions, de tots, amb relació a aquesta dreta tan dura.

—LL. RECODER: La postura del PSOE també la vull comentar. Tots coneixem les ànimes que hi ha dins del PSOE i no sé quina guanya en cada moment. No sé si aquell Zapatero que va prometre “apoyaré el Estatuto que salga del Parlamento de Catalunya” es va creure allò que deia en cap moment. Si s'ho va creure, no ha fet les passes que havia de fer perquè sigui així. Em sembla que ha guanyat l'ànima més jacobina d'Alfonso Guerra, de José Bono —que no va ser el candidat del PSC per substituir González— o de la ministra Magdalena Álvarez, que, en l'àmbit de les infraestructures, ha provat de plasmar l'Espanya radial que defensava José María Aznar, cosa que ha implicat que una qüestió molt important per a nosaltres —l'arc mediterrani que va d'Algesires a la frontera francesa, passant pel País Valencià i Catalunya— quedava absolutament arraconada. Tinc la sensació que el PSOE s'ha rendit a l'esquema del PP, alguns per impotència, alguns altres per voluntat —perquè no en difereixen gaire—, i sempre observo amb molta atenció el paper del PSC. El PSC, quan ha d'escollir entre Catalunya i el PSOE, què escull? Que cadascú respongui. En els moments històrics més

Sobre el blocatge de l'Estatut: “Hi ha una part important del món polític que lidera opinió a l'estat que no és prou conscient de què passa.”

decisius sempre ha escollit la unitat socialista. En el futur, què farà? Ja sé que és molt compromès. Però és una qüestió que se'ns pot presentar d'aquí a quatre mesos o d'aquí a tres. Segons què digui el TC, qui ha de liderar la resposta no és el primer partit de l'oposició. Qui ha de liderar la reacció és el president Montilla. I hauran d'estar a l'altura d'allò que demana molta gent d'aquest país. Crec que serà una nova prova per al PSC.

—A. BALMÓN: Totes les formacions polítiques tenen diferents ànimes. Hi ha ànimes dins de CiU que volen córrer aventures i algunes altres que no...

—LL. RECODER: Nosaltres en tenim força... N'hi ha d'independentistes,

n'hi ha que no ho són, socialdemòcrates o liberals, n'hi ha moltes...

—A. BALMÓN: I nosaltres també en tenim, d'ànimes, com tots els partits. Però, sigui com sigui, el fet rellevant és que el PSOE va aprovar aquest estatut. No ha estat ni el govern de Catalunya ni el govern central. I no hem d'oblidar que ha estat el PP que ens ha dut aquí. I espero que això Convergència ho tingui en compte i que no torni a repetir allò que va passar a la seva època amb Aznar.

Però jo sóc dels qui penso que quan es parla de l'encaix de Catalunya amb Espanya, el PSC és el que representa millor aquest encaix. Nosaltres, amb el PSOE, representem la pluralitat del ter-

EXPOSICIÓN AL CCCB
26.05.10
12.09.10

B

V

P

**BARCELONA
VALÈNCIA
PALMA**

**UNA HISTÒRIA
DE CONFLUÈNCIES
I DIVERGÈNCIES**

Una coproducció de:
CCCB Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació

Mitjà patrocinador:
el Periódico

CCCB
Montalegre, 5 - 08001 Barcelona
933 064 100 - www.cccb.org

JORDI PÀMIES

Balmón: "CiU ha donat suport a les mesures econòmiques a Madrid, però no a Catalunya." Recoder: "En els moments històrics [el PSC], sempre ha escollit la unitat socialista. En el futur, què farà?"

ritori. Aquesta pluralitat, de vegades, genera contradiccions. Però les nostres relacions amb el PSOE segueixen un model federal. I crec que no hem de reconsiderar la nostra relació.

El president Montilla ja ha deixat ben clar quina és la seva forma d'actuar en la defensa dels interessos de Catalunya.

—LL. RECORDER: Ho ha de demostrar...

—A. BALMÓN: Ho ha demostrat. Nosaltres no buscarem falsos camins, no.

—LL. RECORDER: Però el tema és el nivell de renúncia.

—A. BALMÓN: Ara no parlem de renúncies, sinó de com defensem de manera proactiva una cosa que, de fet, encara no sabem com acabarà. Per tant, entenc que això que fa la societat civil i les forces polítiques ho fem bé. Ens fem sentir. A partir d'aquí no hem d'especular —no és convenient, sobretot— sobre un tema que la gent no acaba de veure amb claredat com es tradueix en la seva vida quotidiana. Com passa amb el finançament.

—Som en un moment de crisi econòmica i de crisi institucional —amb el blocatge de l'Estatut al TC. En una situació com aquesta, hi ha prou excepcionalitat per a requerir un acord entre CiU i PSC, fins i tot traduïble a un acord de govern, per sortir d'aquesta situació?

—LL. RECORDER De govern, no. Però penso que sí que seria bo d'arribar a uns acords de mínims de país, per donar resposta conjunta a la sentència adversa, o d'un front que estigui disposat a uns acords mínims de país, de defensa de l'autogovern, del finançament, etc. Ara, les estratègies polítiques són diferents. Abans insistia en la relació PSOE-PSC. Si des de CiU plantejem aquest front hi ha un condicionant que té el PSC que no tenim, que ha de mantenir els equilibris amb el PSOE.

—A. BALMÓN: La relació del PSC amb el PSOE, es pot mirar a les hemeroteques. Només cal recordar el congrés del PSOE de fa cinc anys.

Però sí que crec que aquesta mena d'acords s'han de produir en situacions excepcionals. I ara no sé si es pot considerar que hi som. Crec que sobre la situació econòmica sí que ens hauríem de posar d'acord... No ens posem d'acord a Catalunya, però sí que ho hem fet a Espanya. Vull dir que no és tan sols el PSC que s'ha de posar d'acord. També Convergència, que ha donat suport a les mesures econòmiques a Madrid, però a Catalunya no.

—LL. RECORDER: Molt a contracor, eh!

—A. BALMÓN: Sí, però això de fer-ho a contracor serveix per a tothom. Tots hem de fer equilibris. Però sobretot hem de tenir responsabilitat. Però crec que a Catalunya li cal una etapa d'as-

sossec i reforçar aquelles estructures que es van construir durant vint anys.

Però, malgrat les nostres pròpies identitats, hem de poder trobar espais de complexitat que permetin d'impulsar polítiques que afavoreixin la gent.

—LL. RECORDER: Si una cosa no convé a Catalunya és un tercer tripartit. Podeu pensar que ho dic perquè sóc de Convergència. Bé. Si m'haguessin preguntat pel primer, em va saber molt de greu, perquè havíem guanyat les eleccions quan no ens ho esperàvem, i ens vam quedar amb un pam de nas... Però bé, si més no, hi havia l'expectativa d'esperar a veure què farien. Després ja va començar el *Dragon Khan*, etc.

El problema és que no hi ha un projecte de país. N'hi ha diversos i molt diferents. Només cal recordar què va passar amb la llei d'Educació, per a mi la més important de la legislatura. I ara, que vivim una situació de crisi, aquesta falta de projecte únic es nota moltíssim. Per tant, cal un govern amb un projecte de país clar.

—A. BALMÓN: Jo ho diré en positiu. Vull un govern que estigui a prop dels ajuntaments.

—LL. RECORDER: Jo també.

—A. BALMÓN: Ja, però el que va haver-hi durant 23 anys no hi va estar gaire a prop.

—LL. RECORDER: Hi va estar.

—A. BALMÓN: Jo crec que no. I ara, en canvi, només cal mirar la llei de barris...

—LL. RECORDER: També va estar-hi a prop, el govern. Ara, reconec que la llei de barris és positiva.

—A. BALMÓN: Sigui com sigui, enmig de totes les dificultats amb què ha treballat aquest govern, liderat per l'actual president Montilla, sí que representa un canvi real, perquè el canvi s'ha produït d'una manera real, en aspectes de sanitat, educació, de seguretat... Són realitats que hi són.

Ara bé, sobre el tema de model de país, en el cas de CiU jo no sé si és un model d'aventures o de l'encaix que representi diverses ànimes. Però hi insisteixo: nosaltres necessitem governs que treballin per a la gent i no s'hipotequin amb aventures i riscos que no porten enlloc.

*Àlex Milian
Enric Rimbau*